Štev. 280 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v torek 9. oktobra 1917 Letnik. XLII

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 31·20
Za pol leta . . . . . „ 15·60
za tri mesece . . . . . „ 7·80
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 6·20
za pol leta . . . . . „ 3·00

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 8. (Kor.) Uradno se razglaša: 8. oktobra 1917.

Ob Soči je postal na številnih točkah topovski ogenj močnejši. Narastel je posebno na planoti Banjšice—Sv. Duh. Do pehotnih bojev je prišlo le v odseku Sv. Gabrijela, kjer so bili italijanski sunki opolnoči odbiti. — Sicer nikjer posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 8. (Kor.) Veliki glavni stan, 8. oktobra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Bojno delovanje v Flandriji je včeraj od opoldne do večera med gozdom Houthoulstom in cesto Menin-Ypern znatno narastlo. Močen bobnajoč ogenj je otvoril delne angleške napade, ki so bili izvršeni na posamezne odseke bojne fronte. Sovražne čete niso nikjer napredovale. Naša obramba jih je prisilila, da so ostale na lijastem polju. — Armada nemškega cesarjeviča: Na obeh straneh ceste Laon-Soissons se je vršil srdit topovski boj med Ailletom in planoto južno Pargny. Zvečer je izvršilo pri Vauxaillonu več francoskih stotnij napad, ki je bil odbit. Vzhodno Moze so bile naše postojanke in zaledje med Samogneuxom in Bezonvauxom močno obstreljevani. Učinkovanje naše artiljerije je preprečilo jugozapadno Beaumonta pripravljajoči se napad Francozov.

Na vzhodnem in macedonskem bojišču nobenih večjih bojnih dejanj.

Prvi generalni kvartirmojster:
gl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

5. oktobra. — Med Judikarijami in dolino Brente delovanje naših patrulj, ki so napravile ujetnike. Na asiaški planoti srditejši bobnajoči ogenj artiljerije. V odseku Sv. Gabrijela so bili ponovni sovražni napadi gladko in naglo odbiti. Vzhodno Gorice smo z nenadnim napadom zboljšali del lastne postojanke in se vzdržali v osvojitvah kljub srditim protinapadom. Na Krasu običajno delovanje artiljerij. Sovražne patrulje akcije so bile odbite. V noči od 3. na 4. t. m. je močno italijansko letalsko brodovje drzovito priplulo nad Kotor. Presenečeni sovražnik je odgovarjal močno, toda neredno. Naši letalci so ponovno zadeli v zalivu zbrane podvodnike in dosegli dobre uspehe. (Kakor poroča c. kr. kor. urad, je bil italijanski zračni napad na Kotor brez vsakega uspeha).

7. oktobra. — V noči od 5. na 6. t. m. je izvršil sovražnik napad na eno naših postojank v okolici Costabelle. S srditim motilnim ognjem je poizkušal preprečiti prihod ojačenj in njihovo združenje z drugimi četami in streti odpor posadke. Pognali smo sovražnika v njegove izhodne jarke. Druge skupine, ki so izvršile enake poizkuse proti postojankam pri Lingerini, smo pregnali z ognjem. Južno Tolmina so naše baterije energično obstreljevale številne sovražne avtomobilske kolone. Vzhodno Gorice so včeraj naši oddelki po krepki in uspešni topovski pripravi izvršili napad na nekatere dupline na severnem pobočju Sv. Gabrijela in ujeli 1 oficirja in 23 mož.

8. oktobra. — Na vsej fronti pretežno topovske akcije. Na Banjški planoti med Podloko in severnim vznožjem Čepovanske doline so napravili naši poizvedovalci okoli 10 ujetnikov. Na Krasu so bile sovražne patrulje v okolišu Lokavca pognane v beg.

POLOŽAJ NA BOJIŠČIH.

DUNAJ, 8. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: **Italijansko bojišče:** Od Tolmina do morja je včeraj oživel minovški in topovski ogenj vseh kalibrov v velikih masah. Na več krajih Banjške planote je narastel do bobnajočega ognja. V odseku Sv. Gabrijela smo odbili patruljne napade. Opolnoči se je povodom sunka italijanskih čet razvil pehotni boj, ki se je končal z umikom Cappellovih čet. Na južni tirolski fronti so izvršili Italijani napad na spredniji del naše postojanke na Costabelli, ki je bil odbit. — **Vzhodno bojišče:** V Bukovini so včeraj ruske stotnije z močno topovsko podporo napadle neko sprednjo stražo naših čet; sunek je bil odbit deloma s topovskim ognjem, deloma po boju iz bližine, tekom katerega so imeli Rusi občutne izgube. Uplenili smo 100 pušk in več materijala. — **Jugovzhodno bojišče:** Praske ob Vojuši.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: V Severnem morju so potopili naši podvodniki zopet 5 parnikov. Trije so bili sestreljeni iz močnega spremstva, od ostalih dveh je bil eden oborožen.

PETROGRAD, 7. (Kor.) Dnevno povelje mornariškega ministra naznanja, da je ruski podvodnik »Sv. Jurij«, ki ima majhno število ton, z lastnimi sredstvi prispel iz Italije na Rusko.

Peru in Uruguay prekinila odnošaje z Nemčijo.

LIMA, 7. (Kor.) Agence Havas javlja: Peruanski kongres je s 105 proti 6 glasovom sprejel od vlade predlagani predlog glede prekinjenja diplomatičnih odnošajev z Nemčijo.

MONTEVIDEO, 7. (Kor.) Agence Havas javlja: Zbornica je s 74 proti 23 glasovom sklenila prekinjenje odnošajev med Urugvajem in Nemčijo. Senat je sprejel predlog s 13 proti 3 glasovom.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: Glasom Reuterjevega urada se je peruanski kongres izrekel za prekinjenje političnih odnošajev z Nemčijo. To poročilo je očividno v zvezi z reklamacijo peruanske vlade radi jadrnice »Lorton«, ki so jo nemški podvodniki radi prevažanja kontrebande zaplenili in potem, ko je bilo moštvo rešeno, potopili. Peruanska vlada je zahtevala radi tega kratkomalo zadoščenje in odškodnino, dočim je nemška vlada vztrajala pri tem, da se mora vprašanje najprej odločiti na rednem konfiskacijskem postopanju, a izjavila obenem pripravljenost, da prične po končanem postopanju eventualna diplomatična pogajanja glede eventualnih mednarodnih ugovorov peruanske vlade.

BEROLIN, 8. (Kor.) Vsled napetosti v nemško-peruanskih odnošajih je vojaški ataše tukajšnjega peruanskega poslaništva, stotnik Guerrero, zaprosil brzojavno za odpoklic.

Vesti iz Rusije.

KOALICIJSKA VLADA NA RUSKEM.

PEROGRAD, 7. (Kor.) Ob 3 popoldne se je vršilo pod predsedstvom Kerenskega posvetovanje članov vlade z odposlanci demokratične konference in zastopniki meščanskih elementov. Po poldrugourni konferenci je bil dosežen sporazum v vseh vprašanjih. Koncem seje je izjavil Kerenskij, da namerava vlada takoj sestaviti popolen kabinet, da se potem nova vlada nemudoma posveti svojemu delu.

Predparlament.

PETROGRAD, 7. (Kor.) Na tajni seji predparlamenta je naznanil Čereteli, da je bilo o priliki pogajanj med zastopniki demokracije, moskovskih industrijalcev in kadetov z vlado privoljeno v zahtevo demokratičnih odposlancev glede energičnih korakov za sklicanje konference aliirancev v dosego revizije pogodb ob udeležbi odposlancev demokracije. Že javljena formula o značaju predparlamenta in njegovih pravicah je bila sprejeta s 109 proti 84 glasovom; 22 odposlancev se je vzdržalo glasovanja.

Kerenskij namerava odstopiti?

STOCKHOLM, 7. (Kor.) Petrograjski list »Izvestja« objavlja vest, da namerava Kerenskij odstopiti, ker ne vživa več zaupanja.

Stavka železničarjev v Rusiji.

PETROGRAD, 7. (Kor.) Dne 6. t. m. popoldne je izdal glavni odbor stavkujočih železničarjev okrožnico, ki zaukazuje, da naj se 7. t. m. opolnoči prične na vseh progah splošna stavka. Brzojavka poroča, da mora prenehati vsak osebni in blagovni promet razven vojaškega in provijantskih vlakov. Vsi upravni uradniki naj ostanejo na svojih mestih in opravljajo le neobhodno potrebno delo.

Rajhstag.

BEROLIN, 8. (Kor.) Državni zbor je rešil danes najprej nekaj manjših predlogov, nakar je stavil naprednjak Payer predlog, da naj se na dnevnem redu nahajajoče se nadaljevanje debate glede socijalistične interpelacije o vsenemški agitaciji v armadi odstavi z dnevnega reda, istotako tretje čitanje naknadnega proračuna, kjer se zahteva kredit za novi urad podkancelarja, in naknadni proračun sam zopet vrne glavnemu odseku. Pri utemeljevanju svojega predloga je govornik pripomnil, da je pretežna večina v načelniškem klubu zastopanih strank mnenja, da je z ozirom na sedanji položaj potrebno, da se naknadni proračun še enkrat izroči odseku, predno pride do odločitve v plenumu. Dalje prevladuje mnenje, da je potrebno, da se, dokler se ne prično v odseku posvetovanja, odgodi istotako tudi v soboto prekinjena debata o interpelaciji. Sledila je nato daljša poslovniška debata. Payerjev predlog je bil sprejet, nakar je predlagal Payer tudi odgoditev seje. Sprejet je bil tudi ta predlog. Prihodnja seja jutri z dnevnim redom: Nadaljevanje interpelacijske debate.

BEROLIN, 8. (Kor.) Glavni odsek rajhstaga bi moral danes dopoldne razpravljati o položaju v zasedenih ozemljih. Začetkom seje je izjavil predsednik, da so z ozirom na dogodke v zadnji plenarni seji vse frakcije določile seje za dopoldne, vsled česar predlaga, da naj se seja glavnega odseka prekine. Odsek je sklenil, da se po plenarni seji, ki bo v očigled položaja kratka, zopet sestane.

BEROLIN, 8. (Kor.) Ob 3 popoldne se je v navzočnosti kancelarja sestal glavni odsek k seji, da se posvetuje o naknadnem proračunu.

BEROLIN, 8. (Kor.) Seji glavnega odseka rajhstaga, ki se je vršila danes popoldne, so prisostvovali razven kancelarja vsi državni tajniki, vojni minister Stein, številni pooblaščenci zveznega sveta in veliko število poslancev. Državni kancelar je na pritožbo, da uradniki na nedopusten način izvršujejo propagando na korist domoljubni stranki, odgovoril, da velja za vse uradnike svoboda političnega prepričanja in da zamorejo biti pristaši kterekoli si bodi stranke, ako ni državi nevarna. Zlorabljanje službenega mesta v svrho, da bi kak predstojnik silil svoje podrejence, da se zavzamejo za kako stranko, je seveda nedopustno in tudi nikakor ne želim, da bi se to dogajalo. Ta načela veljajo tudi napram domoljubni stranki in bom tudi skrbel, da se bodo vzdrževala. Tudi v armadi bo izključena vsaka politična agitacija. V sledeči debati je izjavil zastopnik neodvisnih socijalistov, da se ne more zadovoljiti s temi splošnimi izvajanji. Konservativni govornik je naglašal, da se govor ni oziral na odseku vrnjeni naknadni proračun, za katerega edino gre. Zastopnik centra je ugovarjal temu, da zahteva naknadni proračun kredit na zakladne nakaznice. Konstatirati je treba, ali se bodo iz tega uporabljala sredstva za agitacijo v armadi. Napredni govornik je naglašal, da je bil naknadni proračun vrnjen odseku tudi radi tega, ker se hoče izvedeti, kaj naj se zgodi z ozirom na pritožbe v plenarni seji. Socijalistični govornik je obžaloval, da se kancelar o pritožbah nad uradno agitacijo in zanašanjem politike v armado ni čisto nič izrazil. Neki naprednjak je izjavil, da je dokazano, da se vrši v armadi in od strani dela uradništva kljub sklepom rajhstaga nedopustna agitacija. Po izjavah državnega kancelarja in govoru državnega tajnika dr. Helfiericha se je položaj tako razjasnil, da se sedaj ne more več govoriti o kaki krizi.

Nemški plen na zapadu od julija do septembra.

BEROLIN, 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: Nemško armadno vodstvo naznanja ogromno število ujetnikov in plena na zapadu od julija do septembra, iz česar je razvidno, da ima Hindenburg kljub defenzivni taktiki na tej fronti velikanske uspehe. Armada kraljeviča Ruprehta, nemškega cesarjeviča in Albrehta so ujele nič manj kakor 337 oficirjev in 13.512 mož in uplenile 41 minovk in 483 strojnic; vrh tega so bili uplenjeni 4 topovi in 11 letal.

Delovanje odsekov.

Dunaj, 6. okt.

Begunski odsek se je bavil včeraj popoldne z razmerami v taborišču Wagna pri Lipnici, kjer je bilo poklicano proti beguncem orožništvo na pomoč in je bil neki deček ustreljen.

Posl. Bugatto je delegat za to taborišče in je poročal o tamošnjih razmerah. — Ne vem pa, ali je poročal o tem, da je tam desetkrat preveč pojedežev, ki imajo za nič dela dobre službe. Korupcija in protekcija je tu na višku. Tiste ženske, ki so tem ljudem pristopne, imajo vse ugodnosti in prednosti, druge ženske nikakih. Zanimivo je bilo opazovati, kako tekmovanje je bilo, ko so prišli »sveži »Zuwachsi« (prirastki, t. j. novo došli begunci, med njimi mlada dekleta). Kar se je tu godilo, je težko opisati. — Skladiščarji so igrali vedno veliko vlogo; oddajali so posamičnikom živež »in natura«, da so ljudje sami kuhali. Kdor je »znal«, je imel vsega dovolj, drugi so stradali. Vsaka baraka ima po enega »capo« in več »sottocapo«; v kuhinjah in skadiščih isto; cela vrsta je drugih nadzorovalcev in vseh vrst »uradnikov«. Vsi ti so imeli pred očmi le to, da so dobro izhajali z vodstvom. Ako je prišel kdo »nadzorovat«, so bili okoli njega ves čas le taki — informatorji, ki so slikali razmere po svoje, a ubogi begunci niso prišli do besede.

Ali je čudno, ako je končno zavrelo med ubogimi begunci? A na mrvo demonstracijo so poklicali orožnike, ki so streljali.

Begunški odsek je nameraval odposlati tjekaj preiskovalen odbor, toda od vladne strani so izjavili, da to ne gre: **legislativa da se ne more vtikati v upravne posle!!!** — Zato pojdejo v Wagno zasebno poslanci Pittoni, Degasperi in dr. Schürff v spremstvu dr. Bugatta in bodo poročali v prihodnji odsekovi seji.

Ali ne le za Wagno, v vse tabore je treba poslati zastopnike begunškega odseka. Z doscdanjim švindlom je treba obračunati! Preiskati je treba tudi, koliko so ta taborišča doslej stala državo, kdo in kako je upravljal s temi ogromnimi svotami, kdo so bili lifteranti in — kaj vedo begunci povedati o vseh teh razmerah! Preskrbeti je treba, kdo vse je obogatel na račun bednih naših beguncev. Kam gre n. pr. mleko iz hlevov v Brucku in v Steinklammu itd.

Finančni odsek. — Pododsek se je bavil s cesarsko naredbo o davku na vžigalice in druga prižigala. — Toda prišli so na sled velikim »neredom«. Zato je pododsek sklenil, prvič, da na podlagi novega poslovnika (§ 30.), uvede parlamentarno preiskavo in je pozval na zaslišanje ravnatelje družb »Solo« in »Helios« in sicer prihodnji torek. Zaslišani bodo za priče. Za njimi bodo zaslišani kot priče tudi zastopniki vlade in najbrže tudi bivši finančni ministri vitez Bilinski, baron Spitzmüller in baron Engel. — Parlament hoče torej primerno podrezati tudi v to gnezdo korupcije in špekulantstva.

Finančni odsek se je postavil odločno po robu vladi tudi v vprašanju davka na prirastek na imetju in sploh o delni oddaji imetja državi (Vermögensabgabe). Finančni minister se je namreč zelo obzirno izjavil o tem vprašanju, češ: vlada je tudi za to, ali šele — po vojni, torej tedaj, ko večina novih milijonarjev spravi svoje milijone na varno v inozemstvo! — na predlog dr. Kuranda se ustanovi pododsek, ki priredi enketo o teh vprašanjih. — Sprejeta je bila tudi resolucija posl. Lichta, naj vlada predloži odseku vse gradivo v zakonodaji o teh davščinah v drugih državah. V pododsek so bili izvoljeni: Benkovič, Godek, Hommer, Kraft, Kuranda, Licht, Lukaševič, Miklas, Renner, Steinwender, Stransky in Viškovsky.

Pravdni odsek. — Ta odsek se bavi z zakonito ureditvijo vzgoje, nadzorstva in sploh skrbi za dušni in telesni blagor mladine.

Vojna je prisilila vse merodajne kroge, da je treba nujno nekaj ukreniti proti strašni demoralizaciji in izprijenosti mladine, zlasti v velikih mestih. — Vse naj bi se vredilo potom zakona, da bi se zlo odvrnilo in doslej zagrešeno kolikor le možno popravilo. — Tak je smisel novega načrta zakona.

Imunitetni odsek dokonča morda že prihodnji četrtek razpravo o vseh visečih zadevah obsojenih poslancev. — Ako bodo slovenski člani vsi navzoči in ostanejo nemški socijalisti dosledni, bo glasil sklep na zopetno veljavnost vseh mandatov. — Morda pa do tje vlada določi nadomestne volitve. O tej možnosti se za kulisami mnogo govori. — Seveda bo ta modus sprejet le tedaj, ako in kjer ne bo — volilnih bojev med več kandidati, zlasti v narodno mešanih okrajih. Načelo posestnega stanja hočejo obvarovati. — Za nas Slovence je to važno v volilnem okraju Grafenauerjevem, kjer se v današnjih razmerah ne moremo spuščati z Nemci v volilni boj.

Govor poslanca dr. Otokarja Rybářa

v seji zbornice poslancev dne 2. okt. 1917.

(Dalje)

In kako je v šoli? V vseh obmejnih ozemljih in v prejšnjih časih celo na Kranjskem — notri do srca slovenske kronovine — so bile vse šole nemške in so še danes v velikem delu južne Štajerske; na Koroškem je sploh ena sama slovenska ljudska šola. V vseh teh šolah niso le učili nemščine, ampak se je tudi stremilo za tem, da bi se mlademu Slovencu zatrla ljubezen do maternega jezika. Na Koroškem gre to tako daleč, da v ljudski šoli niti latinice ne uče v nemškem jeziku zato, da ne bi otrok vzel tudi slovenskih knjig v roko. Raba slovenščine se je direktno prepovedala in niso bile redke šole, kjer je učenec, ki je izustil slovensko besedo, dobil na hrbet osla, ki ga je moral potem ves dan okolo nositi. Že v otroka so poskušali vcepiti sovraštvo proti lastnemu maternemu jeziku, dosegli pa so, seveda, nasprotno: vzbudili so reakcijo, vzbudili so sovraštvo proti šoli in ob enem proti tistemu, ki je storil vse to, proti Nemcu, istotako proti nemškemu učitelju, kakor proti nemškemu uradniku itd.

In kako je bilo sedaj v vojni? Že pred vojno je bilo vse to v našem ljudstvu, še pred vojno je občutilo naše ljudstvo to zatiranje, to zapostavljanje, to nespoštovanje od strani Nemcev. In potem je prišla vojna. In tedaj se je zgodilo, kar ni nemškemu narodu v čast. Vem prav dobro in v privatnih pogovorih se mi je to večkrat očitalo, rekli so mi: Ali, gospoda moja! Zakaj obdolžujete ves nemški narod? Saj to so le posamezniki; nočemo se identificirati s temi nemškimi uradniki, ki so tam divjali proti vam. Prepričan sem, da so tisti, ki tako govore popolnoma bona fide in da jih v resnici boli, da so se vse te strašne grozovitosti izvajale tam doli in da so to grozote tudi za njih. Ali, za vsemi temi uradniki, s katerimi je naša dežela preplavljena — kajti, kjer je kak urad, tam sedi prav gotovo tudi nemški uradnik, in kjer ni vladnega urada, tam so železnice in te so domena Nemcev; in kak duh preveva te nemške železničarje, gospoda moja! Vsklik višega železničarja, našega tovariša Heinc-a tu v tej zbornici vam je pač še dobro v spominu, ta je značilen za ves razred nemških železničarjev — za vsemi temi uradniki torej, pa naj so že vladni uradniki, ali železničarji, **stoji povsodi nemški volksrat!** Vsak tak uradnik je nemško posestno stanje, za katerega se zavzemlje z vso močjo ves nemški volksrat tja gori do Doberniga! Da, v čisto slovenskih krajih, kjer ni domačih Nemcev, je vsaka službeno mesto, kjer je kdaj sedel kak Nemec, že nemško posestno stanje, ki se ne sme več iztrgati Nemcem. Ali, to ni še najhujše, da so nemški uradniki divjali proti nam; saj to se je godilo po velikem delu — priznavam to do neke mere — zato, ker je bila želja od zgoraj, da, ker se je od izvestne strani celo ukazovalo.

Ali, kar najbolj zamerjamo Nemcem, je, da se je nemška inteligenca dajala porabljati za denuncijantske posle, in tu ni bilo v nemški inteligenci v naših krajih nobene razlike, kajti učitelji, uradniki, trgovci, ali kdor bodi, so svoje kolege, svoje sosede denuncirali. Mogel bi, gospoda moja, navesti stotine in stotine slučajev, ali navedem le en slučaj, kako daleč je segalo to. Na eni nemških srednjih šol je bil nameščen neki Slovenec kot katehet; toda, ne smete misliti, da je bil to kak jugoslovanski hujskač. Ne; tovariši moji, ki ga prav dobro poznajo, potrde, da je pripadal k tisti smeri, ki celo do neke mere pobija narodni moment v politiki. Bil je enostavno katoliški duhovnik in nič drugega, katoliški duhovnik slovenske narodnosti, ne pa naroden razvnetež, za kakršnega velja vsakdo, ki je pri nas narodno zaveden. Ko se je začetkom vojne nekak paraksizem plastil vseh in je bilo tudi v Trstu, kakor v drugih krajih, v navaden pozdrav »Bog kaznuj Anglijo!« — tudi v gostilnah je bilo čitati tak napis — je kot katoliški duhovnik smatral za svojo dolžnost, da je opozoril učence, da je tak pozdrav nepristojen in nekrščanski, ter jim rekel, naj bi se ne govorilo »Bog kaznuj Anglijo!«, marveč: »Bog bodi milostljiv nam ubogim grešnikom!«, kajti vsi smo grešniki pred Bogom. Radi te izjave, ki hoče izraziti le katoliško misel, je bil suspendiran in se je uvedla proti njemu sodna preiskava (Čujte! Čujte!); zaprli so ga in je še danes suspendiran. In veste, gospoda moja, odkod se je izvedelo to?

Njegovi kolegi so bili ovaduhi, njegovi kolegi, kakor toliki drugi n. pr. v Gorici, na južnem Štajerskem, Koroškem itd. To je najžalostneje, kar smo doživeli v tej vojni, in ne smete se čuditi, če je v nas ostalo čutstvo grenkobe in če se je v ljudstvu razvilo tudi čutstvo sovraštva, ki, kakor veste, obstoji proti Nemcem po vsem svetu ravno zato, ker s takimi svojstvi prihajajo med tuje narode. (Pride še.)

PODLISTEK.

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal Evgen Chavette.

Nato je postavil na mizo k napol izpraznjeni steklenici črešnjevca še več vinskih steklenic, katerih vsebino je že prej v kleti izlil iz njih, da so bili v njih le še ostanki.

Potem je odšel v svojo sobo, da tam počaka dneva.

Izvzemši ubogega kapitana, ki ga sedaj ni mogel več izdati, ni vedela živa duša, da Colard to noč ni zatisnil očesa.

— Sedaj se vendar ni bati več, da bi še kdo oropal Pavlino, — si je dejal z mrkim zadovoljstvom.

In dostavil je z okrutnim smeškom:

— Vsi trije so mrtvi!.... V eni sami noči! To je več, kot sem pa mogel pričakovati.

Colard je namreč že vedel, kako se je končal dvoboj. Ko je našel Brichetovo sobo prazno, si je mislil takoj, da je Brichet z de Lozerilom in Hanibalom po skrivnih stopnjicah odšel v drugo nadstropje. Splazil se je po skrivnih stopnjicah navzgor in se je toliko približal vratom, da je natančno slišal vse, kar se je godilo in govorilo v sobi. Izdajstva, vsled katerega je kapitan padel kot de Lozerilova žrtev, seveda ni mogel videti; videl pa je, da je de Lozerila prebodel Brichet sam.

Ni se še popolnoma zdanilo, ko je neki služabnik, ves bled in prestrašen, potrkal na hišnikova vrata.

— Gospod Colard, kapitanovi gostje odhajajo, — mu je javil, tresoč se po vsem telesu.

— Prav je, Frane; odpri gospodom vrata; ne morem si misliti, kako da te tako razburja njihov odhod, — je dejal Colard, ki se je mirno oblačil, kot bi bil pravkar vstal.

— Ali še ne veste?.... kar so povedali odhajaje?

— Ne, kaj pa? — je vprašal Colard s hlinjeno mirnostjo.

— Da sta ponoči kapitan in baron drug drugega prebodla v dvoboju.... gori ležita oba mrtva na tleh.

Colard je z izrazom bolestnega začudenja tlesknil z rokama.

— Da se nihče ne dotakne mrtvecev ali stopi v sobo, — je ukazal. — Ti teci hitro h gospodu de Badièreu, prej pa naroči ostalim služabnikom, naj ne povzročajo hrupa, da se ne zbudi gospod Brichet, ki itak še prezgodaj izve to strašno novico.

Četrt ure pozneje je že prišel sodnik, in Colard ga je popeljal takoj v kapitanovo sobo.

Prva beseda gospoda de Badièrea, ko je pogledal mrtveca je bila:

— Zabodla sta drug drugega.

Ko si je sodnik zabeležil vse, kar je potreboval za zapisnik, je vprašal hišnika:

Razne politične vesti.

Ozirom na grožnje **nemških nacijonalcev** pripominja praška »Narodni Politika«: To, kar zahtevajo Nemci, ne pomenja nič druzega, nego uvedbo **absolutizma in policijskega in vojaškega režima!** Ali, gospodje naj se ne igrajo z ognjem! Zgoditi bi se utegnilo, da bi drugim strankam poslanske zbornice prišle na misel vse drugačne odredbe, ki ne bi Nemcem sanirale njih situacije.

Govor grofa Czernina na obedu v Budimpešti komentira zagrebški »Tagblatt« v glavnem na sledeči način: Glavni stebri bodočega svetovnga reda naj bi bili: mednarodno popolno razoroženje, pripoznanje postopanja po mirovnih razsodiščih v sporih med državami, svoboda odprtega morja, svobodno gospodarsko uveljavljanje, ki bi za vedno izločilo gospodarske vojne. Če bi se vse vojskujoče se države sporazumele za ta štiri načela, se odreče Avstro-Ogrska vsake teritorijalne izpremembe, vsakega teritorijalnega povečanja. Seveda se mora tudi sovražnik umakniti z našega ozemlja. In če ne bi bil grof Czernin — pridodaje zagrebški list — **pozabil** petega najvažnejega temeljnega stebra novega svetovnega reda, **če ne bi bil v drugem delu svojega govora zapustil visokega nivô-a, na katerem se je gibal prvi del govora,** bi bil njegov budimpeštanski govor čin, ki bi nas mogel znatno približati miru ter bi zaslužil po vsebini in obliki, da ga postavimo ob stran slovitih Wilsonovih poslanic. Tako pa kaže ta govor bitstveno vrzel, skozi katero se izgublja zvok lepih besed velikih misli, da banalne vojne fraze drugega dela govora glasneje prodirajo v svet in utegnejo preglaševati vse drugo. Banalne vojne fraze! Drugače ne moremo imenovati izrekov o »reviziji« našega programa, če bi ententa hotela nadaljevati vojno. Saj pravi grof Czernin sam, da bi nadaljevanje s svetovnim oboroževanjem tudi po sklepu miru pomenjalo **gospodarsko pogubo za vse države!!** Povsem pravilno pravi, da se je tej pogubi izogniti le s tem, da pride do mednarodnega razoroženja. A potem dostavlja: »Če naši sovražniki nočejo poslušati, si pridružujemo revizijo svojega programa in svobodo svojih pogojev!« Če bi torej entente vlasti ne hotele takoj skleniti miru, potem postavimo aneksijonistične mirovne pogoje in bomo zahtevali vojne odškodnine! Temu bi pa, naravno, sledile želje po revanži pri vseh, ki so izgubili ozemlja in so morali plačati vojne odškodnine. O svetovnem razoroženju ne bi bilo, seveda, več govora. Potem bi prišla — po besedah Czernina samega — »poguba za vse države, torej tudi za — Avstro-Ogrsko! Kaj porečejo v sovražnem inozemstvu k tej logiki?! **In kaj si bodo mislili narodi monarhije,** ko bodo čuli, **da se morajo nadalje boriti, da bodo potem še le prav ruinirani?!** Ne — grof Czernin bi bil drugi del svojega govora lahko mirno prečrtal! Disonanca med obema deloma pada tako v oči, da je le težko razumeti, kako so mogle vzvišene ideje prvega dela in banalnosti drugega priti od ene in iste osebe. Ali pa ste ta govor sestavljale dve osebi: grof Czernin in kak nepoznanec? Potem pa bi bilo bolje, da bi bil tisti nepoznanec ali kak Tirpitz (znani vojeviti nemški admiral), govoril drugi del govora. — K temu prihaja pa še vrzel med stebri Czerninovega novega svetovnega reda. Skozi to vrzel se bržkone razlije drugi del budimpeštanskega govora preko sveta, sovražnega dvozvezi. Grof Czernin gre **preko pravice samodoločbe narodov, ki mora tvoriti glavni temeljni steber novega svetovnega reda!** Avstro-ogrski minister za vnanje stvari očividno **ne prizna va te pravice narodov.** Govori le o »državni pravici samodoločbe«, kakor da bi bila istotako samoposebi umevna kot ta pravica narodov. Skuša marveč identificirati ti dve različni pravici, da-si je danes jasno vsemu svetu, da je ta avstro-ogrska državna, v resnici pa nemško-madjarska pravica državne samodoločbe **zanikanje pravice do samodoločbe večine narodov Avstro-Ogrske!** Čemu igra grof Czernin še vedno tiča noja! Zakaj vtika glavo v pesek, da ne bi videl resnice, ki jo vendar že vidi vsakdo?! Zakaj vsiljuje s tako doslednostjo nenemškim in nemadjarskim narodom izpoznanje, **da nikdar ne uresničijo svoje pravice do samodoločbe?!** Ali smatra morda grof Czernin državnike entente za tako kratkovidne, da ne opazijo zevajoče vrzeli v njegovem govoru in da je ne bodo izkoriščali proti monarhiji? Mislimo, da je Asquith v Leedsu dovolj jasno govoril. In obžalujemo, da tudi grof Czernin spada k tistim ljudem, ki podirajo celo tedaj, ko hočejo zidati!

Prodaja oglja.

(Rdeče izkaznice) **10 kg na izkaznico.**

Barriera nuova: štev. 2883—2994 (obrobna štev. 1) dne 10. 10. in štev. 1755—1894 (obrobna štev. 2) dne 10. 10. pri Lambaletu Henriku, ul. Bacchi 1, štev. 1895—2094 (obrobna štev. 1) in štev. 2095—2294 (obrobna štev. 1) dne 11. 10. (cena 50 vin. kg.)

Barriera vecchia: štev. 4795—4819 (obrobna štev. 1) dne 10. 10. pri Ivanu Simčich, ul. Risorta 17 (cena 54 vin. kg).

Novo mesto: štev. 1762—1811 (obrobna štev. 1) in štev. 716—865 (obrobna štev. 2 (dne 12. 10.)

Štev. 866—1065 (obrobna štev. 2 (dne 13. 10. pri Henriku Lambeletu, ul. Borović 13 (cena 50 vin. kg.)

Domače vesti.

Varnostne odredbe proti razširjanju legarja. Z ozirom na to, da so se slučaji legarja v zadnjem času znatno pomnožili, je namestnik odredil natančno preiskavo zdravstvenih naprav našega mesta, ki jo je izvedel deželni zdravstveni nadzornik dr. vitez pl. Beden. Pri tem so se, dasi se more rezultat te preiskave v splošnem označiti za zadovoljiv, glede trgov in javnih stranišč pokazale posamezne nepriličnosti, ki jih je dal vladni komisar takoj odpraviti. Odredilo se je tudi strožje nadziranje živilskega prometa na trgih in ulicah po tržnih nadzornikih ter se je ustanovila posebna komisija, ki bo preiskovala gostilne, kavarne in trgovine z živili, pazeč, da se izpolnjujejo higijenični predpisi. Ta komisija je že pričela delovati. — Pri tej priliki se prebivalstvu v njegovem lastnem interesu ponovno najnujnejše priporoča, da bodi skrajno previdno pri zauživanju surovega sadja in surove zelenjave. Žal se vkljub vsem svarilom še zmerom opaža, da zlasti otroci po ulicah in trgih pobirajo ostanke pokvarjenega sadja ter jih potem zauživajo, s čemur se naravnost pospešuje razširjanje legarja. Starši naj v tem oziru strogo pazijo na svoje otroke.

Lastna hvala, če je je le preveč,.....! Tržaški poslanci dr. Gasser, Pittoni in dr. Rybář ter član gosposke zbornice Escher so prošli torek posredovali pri ministrskem predsedniku, ministru za javna dela, finančnem ministru in ministru za ljudsko prehrano zaradi preskrbe Trsta z živili in kurivom. Posl. Oliva se ni mogel udeležiti teh razgovorov zaradi prometnih ovir. Ministrski predsednik in ministri so obljubili, da se je že storilo in se še stori vse mogoče za preskrbo Trsta. — V našem listu nismo obešali tega posredovanja na veliki zvon, poročali smo o njem na kratko in stvarno po dolžnosti kronistov, dasiravno je povsod sodeloval tudi naš slovenski poslanec, kajti naše mnenje je pač, da je prva in glavna dolžnost državnih poslancev, da po svojih najboljših močeh skrbe za koristi svojih volilnih okrajev. Zato jih je ljudstvo vendar izvolilo, in če ne bi vršili svojih dolžnosti, bi bilo bolje, da bi jih ne bilo. — Tako pa tudi nikakor ne moremo pojmiti, kako je mogoče, da si dajo tržaški socijalnodemokratski zastopniki v »Lavoratoru« na tak demagoški način peti čast in slavo za svoje poslansko delovanje, kot se je godilo te dni zaradi onega posredovanja na Dunaju. Že predvčerajšnjim je čitalo tržaško prebivalstvo v »Lavoratoru«, kake velikanske zasluge ima n. pr. dr. Puecher za preskrbo Trsta, ker je pisal posl. Pittoniju neko pismo o življenju v Trstu, in potem posl. Pittoni, in zopet Puecher in zopet Pittoni, skoraj dve celi koloni, da ta dva gospoda naravnost Boga lahko hvalita, da nista iz polente ali sladkorja, ker bi ju tržaško prebivalstvo moralo pojesti od same ljubezni in hvaležnosti za toliko njuno skrb za blagor prebivalstva. Kar je res, je res, in kar je prav, je prav: tudi mi radi priznamo, da se socijalnodemokratski zastopniki z vnemo zavzemajo za ljudske koristi, toda tako sami pa vendar niso v tem delu, da bi bilo vse, kar se doseže, edino le njihova zasluga. Saj delajo tudi drugi v isti namen, z enakimi uspehi, samo da svojega dela, ki ga jim nalaga njihova zastopniška dolžnost, ne dajo razbobnavati v svet s takim kramarskim krikom in vikom, kot dela »Lavoratore«. Treba je res, da se občinstvo obvešča o delovanju poslancev, toda prav gotovo ne na tak samohvalen, celo resnico žaleč način, kot ravno čitamo v »Lavoratoru«, ki poročilo o omenjenem posredovanju začenja takole: »Dobivamo z Dunaja naslednje obširno poročilo o posredovanju **socijalnodemokratskih poslancev** zaradi aprovizacije Trsta.« Potem pa navaja poslance dr. Gasserja, Pittonija in dr. Rybářa ter člana gosposke zbornice Escherja. Ali so vsi ti štirje morda »deputati socialisti«? Ne, kar je preveč, je preveč, in »Lavoratore« s tako pisavo gotovo ne dela bogve kakšne časti sebi in svojim ljudem!

Službena dolžnost za vojaško službo nesposobnih oseb. K vesti, da namerava domobransko ministrstvo pokličati v vojaško pomožno službo vse za vojaško službo nesposobne črnovojniške obvezance od 18. do 50. leta starosti, ali pa vsaj letnike 1891 do 1868, piše nedeljska »Arbeiterzeitung«, da mnenje domobranskega ministrstva, da **sme z** vsemi državljani teh rojstnih letnikov svobodno in neomejeno razpolagati, **ni utemeljeno v zakonu,** in da se je tudi v Nemčiji moral za tako pomožno službo napraviti nov zakon, dočim pa pri nas mislijo, a za to ni treba niti naredbe, temveč da se stvar izvede enostavno z ukazom. »Po zakonu, izdanem 6. junija 1886, tičočem se črne vojske, edini podlagi črnovojniške dolžnosti, **za črno vojsko niso obvezani brez razlike vsi državljani, temveč »vsi za orožje** sposobni državljani«. Sposobnost za orožje je torej predpogoj za dolžnost ravno tako kot starost; nič manjši. Da pa državljanov, ki so bili pri štirih pregledovanjih »**spoznani za nesposobne**« za črnovojniško službo, ni mogoče smatrati za one »**za orožje sposobne državljane**«, se pač ne more dvomiti. Pritegnitev za orožje nesposobnih državljanov v črnovojniško službo se torej ne more izvajati iz zakona o črni vojski; ta pritegnitev ni izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti, temveč uvedba neke **nove dolžnosti.** Novo dolžnost pa more naložiti **samo zakon.** Da se morejo oni, ki pri pregledovanjih niso bili potrjeni in so bili **torej spoznani za nesposobne za orožje,** pritegniti v »**vojaško pomožno službo**«, mora njihovo obveznost za to izreči zakon. Ravno tako kot je bil v Nemčiji za pomožno službo potreben nov zakon, je potreben nov zakon tudi v Avstriji. Poslanska zbornica bi torej tu morala napraviti red.«

Junaška smrt. Iz Bazovice nam pišejo: V vsej vasi priljubljeni mladenič Marija Križmančič je v najlepši dobi 23 let, v cvetju svojega življenja padel junaške smrti na soški fronti pri nekem polku gorskih strelcev. Ranjen je bil dne 19. sept. na Fajtovem hribu skozi hrbet v pljuča. Izdihnil je svojo blago dušo dne 22. sept. v bolnišnici v Rihembergu. Dobri, blagi Marija! Padel si za domovino, ki si jo tako goreče ljubil kot državljan in še posebej kot naroden in zvest Slovenec. Velika je bila tvoja zvestoba do svojega rodu in ljubezen do svojega rodnega jezika. To svojo zvestobo in ljubezen si kazal povsod, kodar si hodil. Bil si vzor, ki naj ga naša mladina posnema! Bazovci — brez izjeme — te ohranimo v blagem spominu. Počivaj v miru v slovenski zemlji lepe, a sedaj toli nesrečne vipavske doline!

Iz uredništva. Radi preobilice gradiva smo morali odložiti razno gradivo. Prosimo potrpljenja.

Nemci o italijanskih (furlanskih) begunch. V nedeljski »Tagesposti« je bilo objavljeno uradno poročilo graškega namestništva o znanem dogodku v begunškem taboru v Wagni pri Lipnici na Štajerskem, kjer je neki orožnik ustrelil enajstletnega dečka Antona **Pucli** (? — če ni morda »Pucelj«?) List sam pa piše: »Po poročilih, ki smo jih prejeli iz Lipnice, vladajo v begunškem taboru v Wagni že nekaj časa sem razmere, ki zahtevajo, da se odločno poseže vanje. Že večkrat so bili stražni organi, če so hoteli vzpostaviti mir in red, zasmehovani, napadeni in obmetani s kamenjem. Nekega hlapca po imenu Otona Fauland iz Wagne so pred kratkim brez povoda potegnili z voza in ga tako pretepli, da je imel bunke po vsem životu in je krvavel na levih sencih. V okolici taborišča so plenili po polju in ukradene sadeže v stoinsto zavojih pošiljali na Primorsko, v Dalmacijo itd. **Jokaje so** prihajale kmetice pred vhod v taborišče in so tarnale za svojim uradenim imetjem. — Znano je, da so se oblasti vedno prizadevale, da bi begunški tabor kolikor le mogoče oskrbele z živili in drugimi potrebščinami. Tu se pogostoma čuje, da v našem mestu in na kmetih živi veliko ljudi, ki daleč niso tako ugodno preskrbljeni, kot so begunci v taboru v Wagni. Usoda begunškin rodbin je gotovo zelo žalostna in prebivalstvo jo gotovo umeva. **Kdor pa uživa gostoljubje, nima pravice, da bi z razsajanjem ustvarjal razpoloženje proti onim, ki se redno trudijo, da bi mu olajšali njegov položaj.** Italijanski poslanci, ki vsled zgoraj omenjenega dogodka posetijo Wagno, da preiščejo stvar, bi mogli sprejeti morda hvaležno nalogo, da pouče svoje rojake v tem smislu in v prid vsem napravijo red.« — Razmere v begunškem taboru v Wagni nam sicer niso znane natančneje, vendar pa si jih lahko predstavljamo tako približno, ker poznamo precej dobro ono mržnjo, v katero je zlasti v alpskih **deželah po izbruhu italijanske vojne** izprevrglo nemškonacijonalno časopisje svojo prejšnjo ljubezen napram svojim dotedanjim političnim zaveznikom, avstrijskim Italijanom. Nemško ljudstvo kot tako že prej ni bilo nikdar naklonjeno Italijanom, katere je poznalo le pod skrajno zaničljivim priimkom »Katzelmacherjev«, in hujskanje časopisja je to zaničevanje izpremenilo le še v pravcato smrtno sovraštvo. Italijan — štajerski Nemec ne pozna tu nobene razlike med avstrijskim Italijanom in renjikolom — je za takega nemškega trdoglavca najzaničljivejša, najosovraženejša stvar na svetu, katero bi bilo treba naravnost poteptati z nogo kot nadležen, ošaben mrčes. Štajerski nemški nacijonalec bi mogel bolj sovražiti kvečjemu edino le še Slovenca, »den windischen Sauhund«. Po tem splošnem razpoloženju štajerskega nemškega ljudstva napram Italijanom presojamo tudi dogodke v begunškem taboru v Wagni. Naravnost nesramno je po vsem tem, da se štajerski Nemci drznejo govoriti o gostoljubju napram beguncem v begunškem taboru, ko begunci nimajo od prebivalstva v okolici prav nič, ker niti prebivalstvo ne sme v tabor, niti begunci ne iz tabora, in smo prepričani, da bi okoličani okoli tabora beguncem svojo gostoljubnost najrajši z gorjačo napisali po hrbtu. Toliko smo hoteli pripomniti, da se bo prav umelo poročanje nemških listov o dogodkih v begunskih taborih.

Drugje in v Trstu. V četrtkovi večerni »Tagesposti« čitamo: »Na trgih je bilo danes manj živil kot včeraj. Zelenjadni trg na cesarja Jožefa trgu je kazal medel promet. Kilogram češpelj je stal danes povprečno eno krono. Namiznega sadja je malo videti. Vkljub veliki množini navadnih jabolk se zahtevajo še vedno visoke cene. Kar se tiče zelenjadi, se dobivajo kumare, redkev, ohrovt, solata, zelje v glavah, repa itd. Na Jakominijevem trgu prevladuje sadje. Češplje so po K 1'10 do 1'20. Bolgari dovažajo na trg velike množine karfijola, kilogram po K 2'40, paradižnikov, repe, solate in veliko drugega.« — Tako je torej v Gradcu, kedar je — **malo živil na trgu.** Kaj naj pa porečemo mi v Trstu, ki že cele tedne gledamo popolnoma prazne trge in vidimo kvečjemu nekoliko zelenih in piškavih jabolk in tupatam kako tako pregorelo, popolnoma lesnato bučo, ki bi je ne jedla niti živina? In potem še kriče v Gradcu, da nimajo kaj jesti, da se jim slabo godi. Naj le pridejo ti nezadovoljneži v Trst, pa bodo videli, kaka razlika je med »durchhalten« v varnem, z živili preskrbljenem zaledju in pa onim pri nas v Trstu, pred fronto, pod sovražnimi granatami in bombami in — brez živil!

Begunški oddelek deželnega odbora goriškega, ki se je dosedaj nahajal na Dunaju I. Herrengasse 13, se je preselil v osmi dunajski okraj na sedež deželnega odbora: Dunaj VIII. Schlesingerplatz 2/III.

Iz Sv. Križa pri Trstu. Glasom odredbe mer. odajnih c. in kr. vojaških oblastnij se s tem naznanja, da se za nedoločen čas tukajšnja šola **ne** otvori. Stariši, oziroma njihovi namestniki naj torej vpišejo otroke v šolo, kjer jim to bolje kaže, da ne bodo otroci brez pouka. Upanje je, da se šolski pouk doma vendarle v doglednem času zopet prične. Za vsako pojasnilo je vedno tu na razpolago — **šolsko vodstvo.**

Bedni položaj — oficijantov. Prejeli smo: Potnik ob Nilu se načudi, ko vidi orjaške piramide. Kdo jih je sezidal? Dobro plačani delavci? O srečni Egipt! Ne! Žuljave roke zaničevanega sužnja, s krvavimi sledi biča in palice. Tudi danes še živi ponižna kasta ljudi. Dvigajo kamen in ga nosijo na zid visoke zgradbe, potese, a njih pot ni plačan, ubogi kuli so. — **Izdelovali so službeno pragmatiko;** dolgo sta pela kladvo in sekira, predno se je postavilo to moderno poslopje, kjer so našli zavetje državni uslužbenci. Osrečeni naj bi bili, kajti gospodar vedno skrbi, da je hlapec srečen in nima pritožb. Pod to streho so šli državni uradniki, pod kapom pa je ostal — oficijant! Uboga para mora delati, sposoben mora biti za vsak najtežji oddelek. Ima izpite, višje razrede srednjih šol, zna jezike, vodi delo v zadovoljstvo vseh in se trudi še čez ure. Tedaj pa prihaja predstojnik z zlato zvezdo, in ga opominja, naj bo tiho in pokoren, kajti nad njim visi Demoklejev meč provizoričnosti. Če srečno doseže starost 60 let, dobi plače 200 K mesečno. Sedaj se gradi moderna Avstrija! Srce drhti človeku veselja. Toda, ali mi ostanemo nadalje brezpravni??? Ali se ne izbriše ta madež? Ali naj **delamo samo še mi to** žalostno izjemo? **Težko** bi bilo dobiti paralelo. Če pa nam je zapisano na čelu, da smo za vedno izključeni iz vrst srečnih, naj ne visi to prokletstvo nad nami vsemi. Vsaj nekatere naj bi izbrali najpridnejše, najboljše in naj bi jim dali pogoje, da bodo mogli živeti. Naj se zahteva od nas to ali ono, ali reši naj se nas obupnega položaja. Gospodje poslanci! Plače imamo 3 K na dan, naše dijete znašajo tudi tri kome, če smo v tujem kraju. Izposlujte nam v visoki zbornici odpomoči! Naj se ne zgodi več, da bo oficijant, ki je dal državi vse moči, na starost prisiljen iskati zaslužka po privatnih pisarnah in celo prositi za mesto sluge. — Obljubili so nam bili uradniško mesto, izvabili nas in nas napravili nesrečne. Te moči bi lahko koristile sebi in narodu, danes pa smo invalidi, ki ne dobivajo usmiljenja.

Organizacija oskrbnic vojniških sirot ram javlja: 13. t. m. ob 5 pop. se bo vršil v društvenih prostorih v ulici S. Lazzaro št. 14, I. nadstr., razgovor oskrbnic vojniških sirot. Na ta razgovor so vabljene vse one oskrbnice, ki žele kakih splošnih pojasnil, nanašajočih se na njihovo delovanja. Navzoči društveni funkcijonarji bodo ob tej priliki podajali vsa zaželjena pojasnila. — Taki razgovori se bodo odslej naprej vršili vsak mesec ter se prihodnji razgovor pravočasno naznani v časopisju.

Tobak za nosljanje. C. kr. finančno ravnateljstvo javlja: V sredo, 10. t. m., predpoldne se bo razprodajal tobak za nosljanje v odmerkih po 16 dkg po 16 vin. in sicer v naslednjih tobakarnah: ul. Massimiliana 11; ul. Donota 27; ul. Beccherie 9; ul. S. Michele 43; ul. S. Giacomo in Monte 22; ul. del Rivo 44; ul. Media 15; ul. Sette Fontane 22; ul. Arcata 14; ul. Chiozza 13; Rojan 8; ul. Boroević 3; ul. S. Francesco d' Assisi 8; ul. dell' Istituto 4; ul. dell'Olmo 24. — Za nakup tega tobaka ni potrebna »tobačna izkaznica«. Opozarja se, da se bo ta tobak prodajal le odrastlim in da ga ne bo mogel nabaviti nihče več kot en odmerek.

Najden je bil v ponedeljek, dne 1. t. m., na ulici robec z neko svoto denarja. Kdor ga je izgubil, naj se zglasi v našem uredništvu.

Mestna zastavljalnica. V sredo, 10. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale na javni dražbi **dragocenosti,** zastavljene meseca aprila leta 1916. na rumene listke serije 139 in sicer od št. 218.701 do štev. 220.200; popoldne od 3½ do 6 pa **nedragoceni** predmeti, zastavljeni meseca decembra leta 1916. na zelene listke serije 140 in sicer od št. 48.401 do št. 51.400.

DAROVI.

Kot preostanek nekega računa daruje g. M. P. s Skalesante K 3'50 in K 20'— za moško podružnico CMD.

Liječnik dr. Cega

specijalist za unutrašnje i dječje bolesti

primati će od 20. tek. Via della Raffineria br. 4, I. kat (Piazza Barriera vecchia) od 3-5 p. p.

V isti namen se je nabralo v Bazovici med slovenskimi fanti »urlaubarji« kron 12'58. Denar hrani blagajnik.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 4 stot. besedo. Mastne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Miša z enim stanovanjem in z kosom zemljišča se proda za 2400 K. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1520

Mizarje se sprejme takoj za izdelovanje k st. Novo pogrebno podjetje (Nuova Impresa Funebri) **Trst,** Corso 47. 1521

Sode vinske kupujem, plačam v soke cene. — Bolle, gostilna, Rojan 2. 1461

Išče se mlajša postrežnica za nekaj ur popoldan. Ul. Galileo št. 8/IV. (Nad ljudskim vrtom). B 3

Vrtnarjem in kmetovalcem naznanjam, da imam na prodaj tudi letos veliko množino sadik bele in rudeče čebule. — Ante Aljinović, Sv. Ivan ulica Brandežija š. 94? (3 92

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 13,200.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča.

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute devize, promese itd Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni krediti, rembours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC.
Telefoni: 1469, 1793 in 2670.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne.
Brzojavi: JADRANSKA.

GAMBRINUS
Varieté — Kabaret
vsaki večer
ob 9½
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1·—

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. **Cene zmerne.**

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Ustopnina K 2

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

✝

Daleč od domačih, ki smo ga srčno ljubili je izdihnil naš ljubljeni

Ludvik Ivančič

svojo blago dušo. Bil je v starosti 20 let. Padel 6. avgusta t. l. na laški fronti. Pokopan je v Nabrežini.

TRST, 9. septembra 1917.

Josip in **Marija Ivančič,** starši
Alojz, brat. — **Marija** in **Alojzija,** sestre.